

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Vladimír Lupták
Téma práce:	Komparace organizace české a ruské soudní soustavy
Rozsah práce:	Celkový rozsah práce včetně obsahu a seznamu použitých zdrojů je 79 stran, z toho 64 stran vlastního textu.
Datum odevzdání práce:	24. 1. 2022

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant si zvolil zajímavé a přínosné téma, které je v naší literatuře méně zpracované.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je náročné jak z hlediska teoretických znalostí, tak jejich zhodnocení. Diplomant se navíc musel vypořádat s obtížnějším vyhledáváním primárních zdrojů i literatury ve vztahu k charakteristice ruské soudní soustavy. Z hlediska metody převažuje deskriptivní přístup nad přístupem komparativním.

3. Formální a systematické členění práce

Přes zvolenou systematiku, kdy diplomant nejprve pojednává o české a poté ruské soudní soustavě - přičemž komparativní prvky jsou obsaženy především v části o ruské soudní soustavě – diplomant místy nesystematicky přeskakuje z jedné soustavy do druhé. Například při popisu české soudní soustavy, resp. Sbírce rozhodnutí NSS, autor informuje o archivu rozhodnutí obecných soudů v Rusku, jinak se v této části o ruské soudní soustavě nezmiňuje vyjma kapitoly 4. 4., kterou v rámci popisu české soudní soustavy věnuje komparaci způsobu jmenování soudců ústavních soudů.

4. Vyjádření k práci

Koncepci a obsah práce nebylo možné konzultovat, neboť diplomant mi předal práci až v její finální podobě krátce před obhajobou. Přestože zapracoval některé mé připomínky, do celkového pojetí práce nebylo již možné zasahovat. Právě však pojetí práce a přístup autora považuji za základní problém diplomové práce. Autor si měl v úvodu vymezit důvody, proč se rozhodl tyto soudní soustavy komparovat a metodu, resp. komparativní kritéria, která k tomu zvolil. Namísto toho diplomant po naší konzultaci doplnil do úvodu informaci o tom, že práci pojal převážně deskriptivně, což zdůvodňuje jednak absencí zdrojů v českém jazyce ve vztahu k organizaci ruské soudní soustavy a jednak skutečností, že rozsah tématu si uvědomil až v průběhu psaní. Vzhledem ke značné době, po níž práci zpracovával, si mohl získané informace utřídit a zvolit metodu, která by více odpovídala názvu tématu práce. Klíčovou otázkou, kterou si však diplomant ani při v úvodu naznačeném výběru nepoložil, totiž je, zda je možné soudní soustavu dvou různých států komparovat bez zohlednění jejich odlišné státní formy, formy vlády a politického režimu. Popisu organizace a principů soudní soustavy – vyjma pár ad hoc tvrzení – tak chybí jakýkoli hlubší vztah k ústavnímu a politickému kontextu obou systémů a kritická reflexe postavení soudnictví ve vztahu k ústavnímu a politickému systému. Autor nepostupuje ani tak, že by se věnoval některým vybraným kritickým oblastem. Ani jeho deskripce soudních soustav však není precizní.

V důsledku toho v práci vznikají povrchní a povšechné závěry. Např. závěr týkající se záruk nezávislosti soudů a soudců v Ruské federaci: „Nezávislost soudní moci, je tedy zakotvena v obou právních úpravách, které ji střeží prostřednictvím ústavních záruk a garancí a také v rámci trestního práva, které chrání nejdůležitější společenské statky. Přejme si, aby se nikdy nestala pouhým „teoretickým pojmem“ formálně zakotveným v právním řádu a přejme to

samozřejmě i Rusům.“ (kap. 8.3., str. 46). To je závěr, který lze stěží brát jako relevantní zhodnocení realizace záruk nezávislosti soudnictví. Stejně jako tvrzení autora, že „V současné době, více než po 28 letech od jejího přijetí, je možné říci, že jedním z klíčových úspěchů v oblasti soudnictví je posílení garance nezávislosti, neodvolatelnosti a soudcovské imunity soudců RF.“ (str. 44/45).

Obdobné se týká i závěrečného hodnocení autora: „Jako velmi alarmující také spatřuji poslední změnu Ústavy RF, která ji nadřadila mezinárodnímu právu. Moc pozitivně se nejeví, ani omezení, která mají soudci v souvislosti s výkonem své funkce. Nad rámec těch, která známe u nás, nesmí např. ve větší míře investovat své volné prostředky, spravovat rozsáhlejší majetek, ani například pronajímat nemovitosti a moc dobrý dojem nebudí ani případy typu „Navalny“. Vzhledem k tomu, že těmto otázkám se autor v práci věnuje pouze letmo či vůbec, nemá takový závěr žádný vypovídající obsah.

Kapitola 6. 6. nazvaná „Judikatura ESLP a Ústavního soudu České republiky, včetně a postoje mezinárodních organizací ve vztahu k dodržování základních lidských práv v Ruské federaci“, která je zařazena mezi kapitoly věnované rozhodčímu řízení v ČR a kapitolu o organizaci soudní soustavy v Ruské federaci, působí nesystematicky a vytrženě z kontextu. Autor tuto kapitolu zařadil na základě svých připomínek týkajících se absence ústavního a politického kontextu obou systémů, avšak takto pojata postrádá vypovídající hodnotu. Nejde navíc jen o otázku dodržování lidských práv, ale o právě o realizaci základních principů soudnictví jakými je např. nezávislost a nestrannost soudů i soudců. Kapitola nadto postrádá hodnocení vybrané judikatury, jde pouze o deskripci několika judikátů.

V práci se vyskytují však i nedostatky v rámci popisu soudních soustav. Např. v kapitole 1. 4. Obecné principy soudnictví (v ČR) mezi principy soudnictví chybí nestrannost; kapitola 4. o Ústavním soudnictví v ČR je velmi zjednodušující, viz např. tvrzení autora, že ochrana ústavnosti vedle věcí taxativně vymezených v čl. 87 Ústavy představuje také „souhrn prostředků, kterými Ústavní soud rozhoduje k dodržování práv a působnosti ústavně právních subjektů.“ (str. 24); v podkapitole řízení před Ústavním soudem se autor vůbec nezabývá jednotlivými typy řízení před Ústavním soudem; autorova teze, že se v řízení před Ústavním soudem se provádí dokazování tak, jako v řízení před obecnými soudy či povrchní úvaha o závaznosti nálezů Ústavního soudu a otázka, proč autor k této otázce zůstal pouze u staršího senátního nálezu sp. zn. I. ÚS 70/96?

Přes uvedené výhrady práci k obhajobě doporučuji. Autor se ujal tématu, které je náročné, a v naší literatuře méně zpracované, což je třeba při hodnocení práce vzít v potaz. Práce zpracovává rozsáhlý informační materiál pokud jde o organizaci ruské soudní soustavy, který autor samostatně zpracoval.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Částečně v oblasti popisu jednotlivých soudních soustav; pokud jde o jejich komparaci, tento cíl se diplomantovi zcela nezdařil.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce je zpracována samostatně, nemám podezření na plagiátorství.

Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Při zpracování soudní soustavy RF autor vychází především z ruských učebnicových zdrojů; nevyužívá jinou kritickou (zahraniční literaturu) a používá minimální množství judikatury. Chybí přesné odkazy na primární zdroje, včetně znění Ústavy RF, z něhož diplomant vycházel.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Práce má spíše deskriptivní než analytickou povahu.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je přehledná.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň je dobrá.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Jaké jsou důsledky novelizace Ústavy RF v roce 2020 na soudní systém?

Jak byste charakterizoval činnost (postoj) Ústavního soudu RF ve vztahu k postavení prezidenta z hlediska koncentrace moci v rukou jedné osoby? Směřuje k ochraně principu dělby moci či k posílení již tak silné prezidentské moci v RF?

Argumentujte na základě judikatury Ústavního soudu RF.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň	Podle průběhu obhajoby

V Praze dne _____

vedoucí diplomové práce